

ENSI ASKEL

Sodan aiheuttaman suunnattoman raskaan kriisin kaudella kansainvälisen sosialistisen liikkeen kehitys kulkee hitaasti eteenpäin. Mutta sen suuntana on kuitenkin nimenomaan pesäero opportunistista ja sosialishovinismista. Tämän osoitti selvästi Kansainvälinen sosialistikonferenssi Zimmerwaldissa (Sveitsi) syyskuun 5—8 p:nä 1915.

Kokonaisen vuoden ajan on sotivien ja puolueettomien maiden sosialistien keskuudessa ollut havaittavissa horjuntaa ja odottelua: on pelätty tunnustaa itselleen kriisin syvyys, ei ole haluttu katsoa todellisuutta suoraan silmiin, tuhansin keinoin on pitkitetty kiertämätöntä pesäeroa Länsi-Euroopan virallisissa puolueissa vallalla olevista opportunisteista ja kautskylaisista.

Mutta se tapahtumien arviointi, jonka annoimme vuosi sitten Keskuskomitean manifestissa („Sotsial-Demokratian” 33. numero) *, on osoittautunut oikeaksi; tapahtumat ovat todistaneet sen oikeaksi; tapahtumien *kulku on ollut* juuri sellainen, että ensimmäisessä Kansainvälisessä sosialistikonferenssissa osoittautuivat edustetuiksi (Saksan, Ranskan, Ruotsin, Norjan) vähemmistön protestoivat ainekset, jotka toimivat *vastoin* virallisten puolueiden päätöksiä, s.o. tosiasiallisesti toimivat hajottavasti.

Yhteenvedot konferenssin työstä on esitetty manifestissa sekä vangituille ja vainotuille osoitetussa myötätuntopäätöslauselmassa. Nämä molemmat asiakirjat on julkaistu

* Ks. tätä osaa, ss. 11—20. *Toim.*

mainitussa „Sotsial-Demokratian” numerossa. 19 äänellä 12 vastaan konferenssi hylkäsi ehdotuksen, että meidän ja toisten vallankumouksellisten marxilaisten esittämä päätöslauselmaehdotus annettaisiin valiokuntaan, ja meidän manifestiehdotuksemme annettiin valiokuntaan yhdessä kahden muun ehdotuksen kanssa yhteisen manifestin laatimista varten. Lukija löytää mainitun numeron toisesta kohdasta molemmat ehdotuksemme, joiden vertaaminen hyväksytyyn manifestiin osoittaa selvästi, että useita vallankumouksellisen marxilaisuuden perusajatuksia on onnistuttu viemään läpi.

Hyväksytty manifesti merkitsee tosiasiallisesti askelta aatteelliseen ja käytännölliseen pesäeroon opportunistista ja sosialishovinismista. Mutta samanaikaisesti tämä manifesti, kuten sen erittely osoittaa, on epäjohtonmukainen ja puolinen.

Manifestissa sanotaan sotaa imperialistiseksi ja osoitetaan tämän käsitteen kaksi tunnusmerkkiä: *jokaisen* kansakunnan kapitalistien pyrkimys voiton saantiin ja riiston harjoittamiseen; suurvaltojen pyrkimys maailman jakoon ja heikkojen kansakuntien „orjuuttamiseen”. Siinä on toistettu se kaikkein oleellisin, mitä pitää sanoa sodan imperialistisesta luonteesta ja mikä on sanottu meidän päätöslauselmassamme. Tältä osaltaan manifesti vain *tekee tunnetuksi* meidän päätöslauselmaamme. Tunnetuksitekeminen on kiistämättä hyödyllistä. Mutta jos haluamme saada työväenluokan ajatuksen selväksi, jos pidämme arvossa järjestelmällistä, sitkeää propagandaa, niin pitää määritellä tarkasti ja täydellisesti ne periaatteet, jotka on tehtävä tunnetuksi. Ellemme tee sitä, niin saatamme toistaa II Internationalen sen virheen, sen synnin, joka aiheutti Internationalen vararikon, nimittäin: jätämme sijaa kaksimielisyydelle ja väärille tulkinnoille. Voidaanko esimerkiksi kieltää, että päätöslauselmassa ilmaistulla ajatuksella sosialismin objektiivisten edellytysten kypsydestä on oleellinen merkitys? Manifestin „kansantajuisesta” esityksestä tämä on jätetty pois; selvän ja tarkan periaatteellisen päätöslauselman ja vetoituksen yhdistämisyritys ei ole onnistunut.

„Kaikkien maiden kapitalistit... väittävät, että sota palvelee isänmaan puolustusta... He valehtelevat...” Näin

jatkaa manifesti. Se, että opportunistin perusaate nykyisessä sodassa, „isänmaan puolustuksen” aate, julistetaan suorastaan „valheeksi”, on samoin vallankumouksellisten marxilaisten päätöslauselman oleellisimman ajatuksen toistamista. Ja tässäkin on harmillista puolinaisuutta, jonkinlaista arkuutta, pelkoa sanoa koko totuus. Kukapa ei tietäisi nyt, kun sota on jatkunut jo vuoden, että todellisena vit-sauksena sosialismille on ollut se, että kapitalistien *valhetta* ei ole toistanut ja tukenut ainoastaan kapitalistinen lehdistö (sitä vartenhan se onkin kapitalistinen, että toistaisi kapitalistien valhetta), vaan suurimmalta osaltaan myös sosialistinen lehdistö? Kukapa ei tietäisi, että euroopalaisen sosialismin suurinta kriisiä ei saanut aikaan „kapitalistien valhe”, vaan Guesde’in, Hyndmanin, Vanderfelden, Plehanovin, *Kautskyn valhe*? Kukapa ei tietäisi, että juuri tällaisten johtajien *valhe* on odottamatta todistanut opportunistin koko voiman, opportunistin, joka veti heidät ratkaisevalla hetkellä mukaansa?

Katsokaa, miten on käynyt. Kansantajuisuutta silmällä pitäen laajoille joukoille sanotaan, että ajatus isänmaan puolustamisesta tässä sodassa on kapitalistien valhetta. Mutta eiväthän Euroopan kansanjoukot ole lukutaidottomia, ja miltei kaikki, jotka lukevat manifestia, ovat lukeneet ja lukevat *juuri tämän valheen* sadoista sosialistisista sanoma- ja aikakauslehdistä ja kirjasista, jotka toistavat sitä Plehanovin, Hyndmanin, Kautskyn ja kumpp. perässä. Mitä manifestin lukijat ajattelevat? Mitä ajatuksia tulee heidän mieleensä, kun he näkevät näin havainnollisen osoituksen manifestin laatijain arkuudesta? Älkää uskoko kapitalistien valhetta isänmaan puolustuksesta, opettaa manifesti työläisiä. Hyvä on. Miltei kaikki vastaavat tai ajattelevat itsekseen: *kapitalistien* valhe on jo aikoja sitten lakannut hämmästyttämästä meitä, mutta Kautskyn ja kumpp. valhe...

Edelleen manifesti toistaa vielä yhden meidän päätöslauselmamme oleellisen ajatuksen sanoessaan, että eri maiden sosialistiset puolueet ja työväenjärjestöt „ovat polkeneet maahan ne sitoumukset, jotka juontuvat Stuttgartin, Kööpenhaminan ja Baselin kongressien päätöksistä”, että Kansainvälinen sosialistinen toimisto *ei* myöskään *ole täyttänyt velvollisuuttaan*, että tämä velvollisuuden täyttämättä-

jättäminen on ilmennyt sotamäärärahojen puolesta äänestämisenä, ministeristöön osallistumisena, „kansalaisrauhan” hyväksymisenä (manifesti nimittää tätä hyväksymistä *orjamaiseksi*, s.o. syyttää Guesde’ia, Plehanovia, Kautskya ja kumpp. siitä, että sosialismin propagoinnin asemesta he propagoivat *orjamaisia* aatteita).

Herää kysymys, onko tämä johdonmukaista: „kansantajuisessa” manifestissa puhutaan siitä, että useat puolueet ovat rikkoneet velvollisuutensa — on yleisesti tunnettua, että kysymys on kaikkien etumaisten maiden, Englannin, Ranskan ja Saksan voimakkaimmista puolueista ja työväenjärjestöistä — eikä kuitenkaan selitetä tätä hämmästyttävää, ennenkuulumatonta ja ennennäkemätöntä tosiasiaa? Useimmat sosialistiset puolueet ja itse Kansainvälinen sosialistinen toimistokin ovat jättäneet täyttämättä velvollisuutensa! Mitä se merkitsee? Onko se sattuma ja erillisten henkilöiden vararikko? Vai onko se kokonaisen aikakauden murrosta? Jos se on edellistä, jos *me* sallimme, että joukkoihin leviää tällaisia ajatuksia, niin se on samaa kuin *me* kieltäytyisimme sosialistisen opin perusteista. Jos se on jälkimmäistä, niin miten voidaan olla puhumatta siitä suoraan? Maailmanhistoriallinen ajankohta, koko Internationalen vararikko, kokonaisen aikakauden murros, mutta *me pelkäämme* sanoa joukoille, että pitää etsiä ja löytää koko totuus, että pitää harkita ajatuksensa loppuun asti, että on järjetöntä ja naurettavaa hyväksyä olettamusta Kansainvälisen sosialistisen toimiston ja useiden puolueiden vararikosta *ilman* tämän ilmiön sitomista yleiseurooppalaisen opportunistisen virtauksen synnyin, kasvun, kypsymisen ja *liikakypsymisen* pitkäaikaiseen historiaan, virtauksen, jolla on syvät taloudelliset juuret — syvät tämän virtauksen ja tietyn yhteiskuntakerroksen välisen yhteyden mielessä eikä sen ja joukkojen välisen erottamattoman yhteyden mielessä.

Siirtyen „taisteluun rauhasta” manifesti sanoo: „tämä taistelu on taistelua vapaudesta, kansojen veljeydestä ja sosialismista” — ja selittää edelleen, että sodassa työläiset kantavat uhreja „palvellessaan hallitsevia luokkia”, mutta pitää osata uhrautua „*oman asian hyväksi*” (manifestissa alleviivattu kahteen kertaan), „socialismin pyhien päämäärien hyväksi”, ja vangituille ja vainotuille

taistelijoille osoitetussa myötätuntopäätöslauselmassa sanotaan, että „Konferenssi sitoutuu juhlallisesti kunnioittamaan näitä elossa olevia ja kaatuneita sotureita *seuraamalla* heidän esimerkkiään” ja että se asettaa tehtäväkseen „herättää kansainvälisessä proletariaatissa vallankumouksellista henkeä”.

Kaikki nämä ajatukset ovat meidän päätöslauselmamme sen oleellisen ajatuksen toistamista, että taistelu rauhasta *ilman* vallankumouksellista taistelua on tyhjä, valheellinen fraasi, että ainoa tie sodan kauhuista vapautumiseen on vallankumouksellinen taistelu sosialismin puolesta. Ja taas puolinaisuutta, epäjohdonmukaisuutta, arkuutta: joukkoja kutsutaan *seuraamaan* vallankumoustaistelujain esimerkkiä, ilmoitetaan, että viisi Siperiaan karkotettavaksi tuomittua VSDT:n Duumaryhmän jäsentä jatkoi „Venäjän mainehikkaita vallankumouksellisia perinteitä”, julistetaan, että on välttämätöntä „herättää vallankumouksellista henkeä”... *eikä* kuitenkaan *puhuta* suoraan, avoimesti ja määritellysti vallankumouksellisista taistelukeinoista.

Pitikö meidän Keskuskomiteamme allekirjoittaa manifesti, jota vaivaa epäjohdonmukaisuus ja arkuus? Meidän mielestämme piti. Meidän eriävät mielipiteemme, — ei ainoastaan Keskuskomitean, vaan konferenssin koko vasemmistolaisen, *kansainvälisen, vallankumouksellis-marxilaisen* osan eriävät mielipiteet, — on sanottu avoimesti sekä erillisessä päätöslauselmassa, erillisessä manifestiehdotuksessa että erillisessä lausunnossa, joka koskee äänestystä kompromissimanifestin puolesta. Emme lainkaan salanneet katsomuksiamme, tunnuksiamme, taktiikkaamme. Konferenssissa jaettiin kirjasen „Sosialismi ja sota” * saksankielinen laitos. Me olemme levittäneet, levitämme ja tulemme levittämään katsomuksiamme yhtä paljon kuin levitetään manifestia. Että tämä manifesti on *askel eteenpäin* todelliseen taisteluun opportunistien vastaan, välienkatkaisemiseen opportunistien kanssa ja pesäeroon heistä, se on tosiasia. Olisi laholaisuutta kieltäytyä ottamasta tätä askelta eteenpäin *yhdessä* saksalaisten, ranskalaisten, ruotsalaisten, norjalaisten ja sveitsiläisten vähemmistön

* Ks. tätä osaa, ss. 289—333. *Toim.*

kanssa, kun kerran meille jää täysi vapaus ja täysi mahdollisuus arvostella epäjohdonmukaisuutta ja pyrkiä enemmän *. Olisi kehoita sotataktiikkaa, jos kieltäydyttäisiin kulkemasta yhdessä sosialishovinismia vastaan suunnatun kasvavan kansainvälisen vastalauseliikkeen kanssa vain sen takia, että tämä liike on hidasta, että se ottaa „vain” yhden askelen eteenpäin, että se on valmis astumaan ja aikoo huomenna astua askelen taaksepäin, tehdä sovinnon entisen Kansainvälisen sosialistisen toimiston kanssa. Se, että ollaan valmiita sopimaan opportunistien kanssa, on toistaiseksi vain halua, ei mitään muuta. Suostuvatko opportunistit sovintoon? Onko *objektiivisesti* mahdollista sovinto toisistaan yhä syvällisemmin eroavien sosialishovinismien, kautskylaisuuden ja internationalistisen valankumouksellisen marxilaisuuden *virtausten* välillä? Meidän mielestämme ei ole, ja me tulemme edelleenkin noudattamaan omaa linjaamme rohkaistuneina sen *menestyksestä* 5—8/IX pidetyssä konferenssissa.

Sillä linjamme menestys on epäilemätön. Vertailkaa tosiasioita. Syyskuussa 1914 Keskuskomiteamme manifesti oli nähtävästi aivan yksinäinen. Maaliskuussa 1915 kansainvälinen naisten konferenssi köyhine pasifistisine päätöslauselmineen, jota Organisaatiokomitea sokeasti seuraa. Syyskuussa 1915 yhdyimme kansainvälisen vasemmiston ryhmäksi, noudatamme omaa taktiikkaamme, viemme yhteistä manifestia hyväksyttäessä läpi useita perusaatteitamme, osallistumme KST:n (Kansainvälisen sosialistisen toimikunnan), s.o. tosiasiallisesti uuden Kansainvälisen sosialistisen toimiston, muodostamiseen vastoin vanhan toimiston tahtoa, sellaisen manifestin pohjalla, jossa tuomitaan suoraan vanhan toimiston taktiikka.

Venäjän työläiset, joiden valtaenemmistö seurasi puolettamme ja sen Keskuskomiteaa jo vuosina 1912—1914,

* Se, että „Organisaatiokomitea” ja sosialivallankumoukselliset allekirjoittivat manifestin diplomaattien tavoin, säilyttäen kaikki yhteytensä — ja *kaiken sitoutuneisuutensa* — „Nasha Zarjaan”, Rubanovitshin ja kansansosialistien ja sosialivallankumouksellisten heinäkuun (1915) konferenssiin Venäjällä — se ei meitä säilytä. Meillä on riittävästi mahdollisuuksia taistella mätää diplomatiata vastaan ja paljastaa se. Se paljastaa yhä enemmän itseään. „Nasha Zarja” ja Tshheidzen ryhmä *auttavat* meitä Axelrodin ja kumpp. paljastamisessa.

näkevät nyt kansainvälisen sosialistisen liikkeen kokemuksesta, että taktiikkamme saa vahvistuksensa laajemmallakin areenalla, että yhä laajempi ja parempi osa proletaarista Internationalea yhtyy perusaatteisiimme.

*„Sotsial-Demokrat” № 45—46,
lokakuun 11 pnä 1915*

*Julkaistaan „Sotsial-Demokrat”
lehden tekstin mukaan*